

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Az 1904. évi iparkiallítás Zomborban.

— A nagybizottság közgyűlése. —
(Saját tudósítónktól.)

Zombor, 1903. április 19.

Vasárnap d. u. 3 órakor tartotta első közgyűlését a jövő évben rendezendő iparkiallítás nagybizottsága, a városháza nagytermében. A tagok néhányának kivételével, valamennyien egybegyűltek és az összes pontok a legnagyobb érdeklődés mellett lettek tárgyalva. Hosszas és igen érdekes eszmecsere fejlődött ki afőltt, hogy mily terjedelmű legyen a kiállítás. Volt indítvány országos, délvidéki, vármegyei kiállítás mellett, és az illető indítványozók a legnagyobb lelkesedéssel érveltek eszméik mellett. A hangulat a megjelentek részéről általán a megyei kiállítás eszméje mellett volt. De miután többen, igen helyesen ellene voltak annak, hogy a rendezési apparátus nagyobb mérvű kiterjesztése által a vezetés azoknak kezéből, akik ezen eszmét felszínre vetették, érte elejétől fogva mindezeideig lelkesen küzdöttek — kisiklik, másrészt, miután a zombori nagybizottság nem érezhette magát hivatottnak kimondani egy bácsmezei kiállítás rendezését, mert erre egyedül csak Bácsmezeje illetékes faktorai a jogosultak.

A nagybizottság azon álláspontra helyezkedett, hogy iparkiallítást rendez Zomborban, melyre meghívja, a részvételre felkéri Bácsmezeje és a Bácsmezejében levő városok összes ipari tényezőit.

Sőt meghívás formájában kiterjeszti működését a megye határain túl is. Ezzel míg egyrészt helyesen van megjelölve a hivatalos forma, a melyben az ügy mozog, másrészt alkalom adatik érdeklődés esetén, a kiállítást a legszélesebb körre kiterjeszteni anélkül, hogy erre egyenes kötelezettség vállaltatnék. Nagyon helyes a nagybizottság ezen állásfoglalása, mert: elsősorban is a zombori iparosoknak alkalom nyílik, tehetségük bebizonyítására, viszont karöltve a megye összes iparosainak is. A zombori iparosok rendezőbizottsága pedig nemcsak a helyet jelöli ki azzal, hogy a megye székhelyén rendezi e kiállítást, hanem előzékenyen feltárja annak kapuit úgy az egész vármegye, esetleg bizonyos mértékben és iparágakban, az ország egész iparosközönsége előtt. Így van ez helyesen és így van az modernül is minden tekintetben. Mert ily alkalommal sohasem szabad azoknak, akiknek érdekében ily dolog történik azt nézni, vajjon kicsodák azok a személyek, akik érdekükben cselekszenek, hol koncentrálnak e cselekvéstük, hanem azt, mit, mennyit és hogyan cselekszenek.

A mai ipar a nagyvilági haladás egyik legnagyobb eredménye. Az ipar jelzi azt, mely ország halad oly vívmányok, oly gazdasági eszmék után, a melyek sohasem forognak az indító ok körül, hanem csakis az eredményt igyekeznek minél előnyösebben, hasznosabban és nagyszerűbben elérni. Hiszen nézzük csak Amerikát, azt a mindenben oly

batalmas arányú földrészt, mily nagygyá tette azt az az elv, hogy az emberben soha egyebet nem keresett, mint a hasznos embert. Soha ott, a személy, állás vagy egyéb még nálunk Európában nagyon is megrögzött kiindulási pont tekintetbe nem jön: aki mennyi embert ér, annyi ember az! Ezért csodálatos, ezért a csekélységért nagyszerű az a világ — de ezért érthetetlen is előtünk az a körülmény, hogy a tramway mann, a fehér házba is bekerülhet. Annál örvendetesebb azonban az a körülmény, hogy amidőn egy minden ízében nagyvilági eszméről van szó, bár kicsiny keretben arra az álláspontra helyezkedett a nagybizottság: hajtsuk mi végre az eszmét, küzdjünk, lelkesedjünk, vegyünk minden felelősséget a vállainkra, de öleljük magunkhoz az egész megyében, az országban mindazokat, akiknek érdekében üzenetlenül akarunk cselekedni!

Nem volna modern ember, nem lebegne a nemes cél azon ember előtt, aki nem érezné ezen megokolt határozatnak helyességét. És mert ezen bizottság bizton megvan győződve arról, hogy az egész vármegye lelkesedéssel fogja magáéva tenni a határozatot, megbizta a rendezőbizottságot azzal, hogy az összes megyebeli városokat, az összes községeket vonja bele az akcióba, és kövessen el mindent, hogy az egész vármegye iparos közönsége részt vegyen a kiállításon.

Zombor város közönsége keretet szab ugyan a kiállítás terjedelmének; de fel-

A BÁCSKA tárcája.

Fölfelé menet.

Kettecskén a Pipikémmel
Mendegéltünk fölfele;
Ujjamat körülszorítja
Puha, pici tenyere.

Tekereg a kőgarádics,
Süt ránk a nap égetőn...
Fenn pihenünk legelőszőr
Az akácfas temetőn.

Majd a hágón, a nagy meggyfa
Árnya ismét enyhet ad...
Kis bogaram két karjával
Átöleli derekát.

Főlebb, a cseresznyetörzsnél
Már kilátunk messzire;
Sátort tart a koronája
Padkát kínál gyökere.

A korlátos lépcsőn lábunk
Már fáradtan lépeget...

De ennek a tetején már
Közel érjük az eget.

Várnak is, lám, pitvarában
Kedves, fényes alakok:
A hegyszéli lécajtónál
Anyus, Piri mosolyog.

*

A művészetről.

— Hock János előadása. —

VI.

— Befejező közlemény. —

Oh, hölgyeim és uraim, ezért mondom, hogy a mai világban a nagy erkölcsi és társadalmi zavarból egyetlenegy kivezető fonál van: a művészet kultusza. Mert olyan most a világ, mint Dante poklának előcsarnoka, ahol kavargotak azok az árnyak és vitte, sodorta őket a szél és nem tudtak megnyugodni. Ilyen kavargó árnyék, elégetlen elemek vannak most körülöttünk; a világon mindegyik boldogságot keres és sehol sem találja fel. Mert vakok, a boldogságot nem a külső viszonyokban kell keresnünk, hanem önmagunkban; akiben az ott nincs, a külső viszonyok azt még nem adják meg.

De hogyan jöjjön a szívbe a boldogság, ha azt nem tesszük műveltté, nemessé. Azt hiszik, hogy a műveltség a sok ismeretben áll, ha betanulják azokat a tudákos elméleteket, amelyeket a pozitív tudomány önk elé ad. Nem igaz! Ez csak értelmi készülttség; messze áll attól a műveltség. Az a szívjóságban, a szívemességben áll. Hát önk nem találkoztak olyan emberrel, akiről elmondták, hogy nagy eszű ember, csak ne volna olyan komisz, olyan közönséges lelkű, hogy az ember restel vele szóba állani. Nincs elég durva lélek a világon, aki sokat tud, de ránk nézve kellemetlen, mert a szívében nemes hajlamok nem élnek; a művészet nemesítő szelleme azt a szívet nem látogatta meg? Lássák, miként az a madáranya csőrében megpuhítja az anyagot, a melylyel gyenge magzatait táplálja: úgy a művészet is azt a szívet megpuhítja, alkalmassá teszi minden nemes érzés befogadására.

És egy lélek, amely a művészetet igazán megszereti, megtalálja az istent. Mert minden eszménynek, tökéletesnek ott áll a legmagasabb tetején a legfőbb eszmény, az egyetlen eszmény: a szépnek, a jónak, az igaznak eszménye. Az igazságé, amelyre rámutatott Mózes, hogy ez a Jehova; a szereteté, amelyre rámutatott az ur Jézus Krisztus, hogy ime ez a legfőbb eszmény; és végre

állit minden eszközt, minden módot arra nézve, hogy egy város, valamint a megye és egyrészt az ország iparos közönsége versenyezhesse, haladhasson és az iparosok egymás munkáiból tanulhassanak. Minden felelősséget magára vállal a bizottság a közös érdek előmozdítására, a dicsőséget pedig átengedi a közönségnek. Modern értelemben szólva: e nagybizottság ténykedése egy nagy, de ideális vállalat, a melyben egy a felelőség, a rizikó tisztán a vállalaté, a nyereség pedig csak annyi, amit a férfiasan végzett munka csendes, de boldogító érzete nyújt!

Ez a bázisa annak a ténykedésnek, melyet a bizottság maga elé tűzött, és a mely, tekintve a lelkesedés uralkodó simptomait, egy nagyon szép kiállítást fog eredményezni, a mely megyei, országos és városi is lesz egybefoglalva egy arányos, elegáns keretben.

A már hangoztatott eszmét dokumentálendő a jövőbeni kiállítás hivatalos című Györgyovány György indítványa folytán „Iparkiállítás Zomborban” címet állapította meg a bizottság. Zombor, a mely a lelkes és gyors munkában megelőzte mindazokat, akik bizottságok alakításával készülték hasonló dologra, megadja a helyet, a módot és mindent elkövet arra nézve, hogy az egész vármegye résztvegyen a kiállításon. Most csak azokon áll, akiknek érdekében Zombor vásosa oly előzékeny és oly lelkesen munkálkodik, hogy tömeges részvételükkel a sikert biztosítsák. Megvagyunk győződve, hogy az összes megyei érdekelték lelkesen csatlakoznak a kibontott zászló alá, a melynek szövetén nem a lokálpatriotizmus, hanem a modern világhaladás elvének betűi ragyognak.

Az elmondott eszméhez igen sokan szólottak hozzá, s valamennyi felszólaló fényesen tanuskodott kiváló szakismeretéről, modern gondolkodásáról. Felszólaltak dr. Feles Adolf, dr. Donoszlovits Vilmos, Teltsch Gáspár, Szobotka Rezső, dr. Duchon János, Vértesi Károly, Spitzer Sándor, Szalay Frigyes, Györgyovány György.

Elhatározottat továbbá, hogy a bizottság átír a megyei gazdasági egyesülethez

aziránt, hogy az egyesület szintén rendezzen ez alkalommal gazdasági kiállítást Zomborban.

A nagybizottság, miután kebelébe választotta tagokul még Czedler János és Amann Ferenc urakat, megválasztotta a végrehajtó bizottságot a következő tagokból: Amann Ferenc, Angyal János, Bittermann Sándor, Belt Ferenc, Czedler János, Dekker Pál, Donoszlovits Vilmos dr., Falcione Gusztáv, Feles Adolf dr., Fernbach Károly, Frey Imre, Georgievits Koszta, Gräber Mihály, Grünner Samu, Györgyovány György, Hermann József, Husvéth István, Juhász Árpád, Karácson Gyula ifj., Karakásevits Milivoj, Király Lajos, Knipl János, Kögler Károly, Lallosevits János dr., Markovith Lajos, Pfeifer Fülöp, Pribil Ernő, Rittinger Antal, Spitzer Sándor, Szabó László, Szalay Frigyes, Sztankovits György, Sztrilich Zsiga, Thurszky Zsiga, Zsulyevits Ernő.

A kiállítás költségeire nézve dr. Baloghy Ernő kiállítási elnök indítványára elhatározta a közgyűlés: hogy az előleges költségekre 10000 korona értékű kamatnélküli kölcsönt szerez. E kölcsön megszerzése céljából felhatalmazza a végrehajtó bizottságot 400 drb egyenkint 25 korona névértékű igérvények kibocsátására, a kamatnélküli kölcsön fedezésére és fedezeti alapul, lekötési elsősorban is a belépő díjakat, másodsorban az összes egyéb ily összeget meghaladó jövedelmeket.

Ezek után dr. Baloghy Ernő megköszönve id. Mihályi Jánosnének, a zombori jótékony magyar nőegylet elnöknőjének szíves érdeklődését, felkérte őt a kiállítás eszméjét a hölgyekkel megbeszélni és őket annak támogatására felkérni szíveskedjék.

Az adminisztráció tekintetében az elnök közölte a megjelentekkel azt, hogy a bizottság ezennel akcióra lép és a kiállítás irodája a külső munka megkezdéséig Bittermann Sándor laptulajdonos ur szívesége folytán, a „Bácska” szerkesztőségének helyiségében van. A kiállítás titkára ott a hivatalos órák (d. e. 9—12 és d. u. 3—6) alatt mindenkor feltalálható és az öt keresőknek mindenben felvilágosítással és utbaigazítással szolgál.

Elhatározottat végül nagy lelkesedéssel, hogy öngyméltóságát Láng Lajost Magyarország ipar- és kereskedelmi miniszterét költőstől fogja a bizottság a kiállítás támo-

gatására egy később meghatározandó időben felkeresni.

Ezzel a gyűlés végett érvén, az elnök lelkes eljenzés közepette, azt berekesztette.

Villamos világitásunk.

A Ganz és társa fővárosi cég Dekker Pál h. polgármester felszólítására egy újabb ajánlatot és az ezt magába foglaló bérszerződést nyújtott be városunkhoz.

Ezen új bérlétszerződés a városi villamvilágítási bizottság által tárgyalt üzemi szerződéstől abban különbözik, hogy az üzemi első tíz évére a teleppel mint üzettel járó kereskedelmi kockázatot is magára vállalja oly módon, hogy a tiszta nyereségből egy nagyrészt a városnak engedményez.

Ez a bérlétszerződés a városra nézve sokkal előnyösebb, mint bármilyen koncessziószerződés.

A Ganz és társa cég átírta így hangzik: Tekintetes tanács!

Hivatkozással nagyságos Dekker Pál h. polgármester szóbeli felszólítására, mellékelve küldjük a) alatt a létesítendő villamtelep üzemi vitelére és bérletére vonatkozó üzembérléti szerződést, — b) alatt ez üzembérléti szerződés mellékletét képező és az áramszolgáltatás egységárait és egyéb feltételeit, valamint a segunder instalációk feltételeit tartalmazó szabályrendeletet, c) alatt a Zombor szabad királyi város által kiállítandó két nyilatkozati tervezetet, melyekhez hasonló nyilatkozatok alapján a magyarországi pénzügyzetek a városok által kibocsátott annuitásokat leszámítolják. Mellékleteinkhez magyarozatkepen a következőket batorkodunk meggyezni.

Az a) alatt mellékelt bérlétszerződés legtöbb pontjában teljesen azonos Zombor város világitási bizottságával közösen tárgyalt és általunk már cégszerűen aláírt és a tekintetes tanács birtokában levő üzemi szerződéssel és ennek az üzemi szerződésnek természetes folyamánya.

A különbség csak az, hogy amíg az üzemi szerződésben tisztán csak az üzemi költségekre nézve vállaltunk garanciát, az üzembérléti szerződésben az üzemi első tíz

a szépnek eszménye, amelyre rámutat a művészet, hogy mindez önmagában az istenség és aki azt megszereti, annak kell boldognak lenni, mivel az isten is végtelen boldog önmagában; és az, aki a művészet által hozzájut, hozzájut a boldogság tiszta forrásához. Olyan egyszerű a dolog, ha a fonalat megtaláljuk, amely odavezet.

A művészet lejtő, amelyen megindulva, akarva nem akarva beleszuszik az ember az istenbe.

Hölgyeim és uraim! A baj az, hogy minálunk következetesen elhanyagolták a művészeti nevelést és a közönség művészi izlésének fejlesztésére minálunk semmit sem tettek. Hiszen nálunk nem állott máshol a művészi mozgalom, mint hogy Budapesten évenként csináltak egy-két tárlatot. Akinek tetszett, az megnézte. Azt gondolták, hogy a képek látása elég ahhoz, hogy egy művészi gondolkodásu nemzedéket neveljen. Így alaposan tévednek. Ezt elől kell kezdeni, úgy a hogy itt a „Szabad Lyceum” akarja az elemi oktatást megadni: fejleszteni, nevelni az izlést, hogy azután a művészet által nyújtott gyönyöröket az ember önmaga is megbecsülhesse.

Mert nem taníthatok meg senkit a művészetre, azt mindenkinek magának kell megtanulnia. Csak alkalmat nyújthatok neki,

hogy érzései kifejlődjenek. Én nem láthatok más szemével, csak a magaméval és fordítva. Nem hallhatok más fülével; természetesen fordítva. Viszont én nem érezhetek másnak a szívével és más nem az enyémmel. Mind-egyiknek meg van a maga művészi tehetsége, hajlama, azt kell kifejleszteni, azt kell kiművelni, hogy aztán a szépet, a nemest az életben minden vonatkozásban feltalálja, a művészetben mindentűt és akkor azután iparkodni fog az az ember is művészi környezettel venni magát körül. Egy-egy olyan kis asztallal, vagy egy-egy kis művészi tárggyal, iparművészeti dologgal, amelynek az értéke talán nem is sok, de érdekes, mert eredeti. Csak egyet mondok önöknek. Nem büszkék a hölgyek, hogyha olyan szabásu ruhájuk van, amilyen a városban több nincs? Micsoda büszkeséggel tölti el az a gondolat a szívet, hogy ilyen több nincs ebben a városban. Mikor önök szétnéznek a maguk környezetében és látják azt a megszokott izlést, amely nálunk megrontja a közizlést és látják, hogy az egyik házban ugyanolyan a garnitúra, mint a másikban, a különbség mindössze annyi, hogy az egyik rips, a másik arany kékkel beszöve, vagy kék arannyal beszöve. Mint a földben összekevertül az alagok színre, izre egyformák és mindegyikük porcogós, csontszerkezet nélküli: éppen úgy azok izlésre mind egyfor-

mák, egyik és másik között különbséget nem találunk.

Hiszen az ember ugyanazzal a költséggel megpróbálhatja, a közönséges gyári munka helyett valami kézműiparos által előállított dolgot szerezhet a hazába, amelybe az az egyén az ő művészi egyéniségét, az iparos az ő munkaerejét bele tudta önteni és bizonyos izlést, nemesítő gondolatot vitt bele. Az egyéniség, az eredetiség legyen az iparművészeti tárgyakon, hogy elmondhassuk, hogy nekünk nemcsak ruhánk, de asztalunk is van olyan, a minő a városban nincs; hogy a gyertyatartóm nem gyáripar, azt egy kézműiparos csinálta; olyan a városban több nincs.

Az az ember lelkét emeli, hogyha a környezetében csak olyan dolgokkal van körülveve, amelyek másnak nincsenek. Az ember otthonosabbnak érzi magát. És ha valaki bemegy egy ilyen házba, az mindent megbámul, milyen szép, milyen izléses és ezáltal hozzájárulnak Magyarországon az izlés és iparművészet fejlesztéséhez.

Ezért kérem, mikor egy francia ember volt nálam a múlt években, azt mondta, kérem bámulatos a magyar nőknek találatkónysága; milyen szépek a magyar asszonyok; háztartásuk nagyszerű, pompásan főznek; de a szobáik tele vannak olajnyomatokkal.

évére a teleppel, mint üzlettel járó kereskedelmi kockázatot is magunkra vállaljuk, de oly módon, hogy a tiszta nyereségből egy nagyrészt a városnak engedményeztünk.

A város tehát a bérletszerződés esetében a kiírt pályázatban a szakértői és miniszteri vélemények szerint műszakilag és pénzügyileg legkedvezőbbnek bizonyult ajánlatunk és az aláírtuk és a világitási, valamint a pénzügyi bizottság és nemkülönben az állandó választmány által elfogadott vállalkozási szerződésünk szerint építené meg a telepet, a telep tehát a város tulajdonát képezné.

E telepet a város a bérleti szerződés értelmében cégünknek bérbeadná és a telep bérleteért fizetendő bérösszeg részünkről:

1. a közvilágítás ingyenes ellátásában,
2. a telep összes üzemi költségeinek, valamint a telep fentartásával, az elektromos áram eladásával, tehát a telep üzleti részével járó összes kiadások fedezésében áll.

A zombori városi telepen magánosok számára, valamint a város számára (nem világitási célok) szolgáltatott elektromos energia fejében a bérleti szerződés tartama alatt esedékes összegek bennünket illetnek. Az ez összegekből fennmaradt tiszta nyereségből pedig a bérletszerződésben kitüntetett arányban a város részesül.

Tisztán látható ebből, hogy a bérletszerződés sokkal előnyösebb a városra, valamint közönségére, mint a koncesszió kiadása, melynek alapján a város az üzletet hosszabb időre kénytelen kezébe kiadni, avagy csak nagyobb anyagi áldozatok révén válthatja azt magához, végül az üzletnek tiszta jövedelmében egyáltalában nem, vagy csak igen csekély részben részesülhet.

A bérletszerződés mellékletét képező és b) alatt mellékelt szabályrendelet velejében teljesen azonos Zombor város elé terjesztett és többször említett üzembérleti szerződéshez mellékelt szabályrendelettel. E szabályrendelet teljesen kimeríti a telepnek mint vállalatnak a közönséggel szemben való köteleseit és jogait és hasonló alakban volna megszerkesztendő, akár a város saját maga kezelné a telepet, akár pedig bérbe adja azt. A szabályrendelet egyébiránt, eltekintve a benne elő-

forduló számértékektől, azonos a Nagyváradi város által elfogadott és jóváhagyott szabályrendelettel.

Zombor szabad királyi várossal folytatott tárgyalásainkban eddig szakadatlanul azon voltunk, hogy a város közönségének bizalmát megnyerjük. Bizton reméljük, hogy e törekvésünket siker fogja koronázni, hiszen a szakértők, valamint a kormányhatóságok eddig a mi ajánlatainkat és terveinket találták műszaki és pénzügyi szempontból a legcélszerűbbeknek.

A várost tehát az aláírtuk szerződés aláírásában csak egy körülmény akadályozhatta, t. i. az aggodalom a telep jövedelmezősége iránt és nyilván ez aggodalomból ered a koncesszió kérdésének újból való felvetése.

Azt hisszük, hogy ez aggodalmat a bérleti szerződés felajánlásával végleg eloszlattuk, rendkívül sajnáljuk, hogy a tekintetes tanács nekünk nem adott alkalmat arra, hogy ilyen bérleti szerződés dolgában előbb nyilatkozzunk. Ez a bérletszerződés, tekintve azt, hogy nemcsak az üzemvitellel járó terheket rójják ránk, de az üzemi feleslegről némi részt is juttat nekünk, reánk nézve előnyösebb, mint az üzemviteli szerződés, mert a bérleti szerződéssel járó kereskedelmi kockázatot nem tekintjük valami terhes feltételnek. Nem kétkedünk abban, hogy Zombor városának villamos telepe jövedelmező üzlet lesz és a bérletszerződés elfogadásával ezt kívánjuk bizonyítani.

Nem szükséges újból hangsúlyoznunk, hogy ez a bérletszerződés a városra nézve sokkal előnyösebb, mint bármilyen koncessziószerződés és kérjük a tekintetes tanácsot, hogy a mellékelt bérleti szerződést és szabályrendeletet — mely velejében teljesen azonos a már letárgyalt üzemviteli szerződéssel — továbbá a vállalkozási szerződést elfogadni és bennünket a telep megépítésével, valamint annak bérletével megbízni méltóztatásuk.

Amennyiben a megrendelés még május hó folyamán jogerőssé válnék és a város az általa teljesítendő munkákat a vállalkozási szerződésben kikötött terminusig elkészíti, a telepnek ez évben való üzem elhelyezésére kötelezzük magunkat.

Örömmünnep.

Fejér Gyula névnapja.

A „Miasszonyunkról“ nevezett iskolánénék zombori intézete Fejér Gyula apátplébános, igazgató névnapja alkalmából április hó 16-án este a zárda dísztermében örömmünnepet rendezett, melyen nagyszámu előkelő közönség jelent meg, köztük Latinovits Pál főispán is.

Az előadást Kügele R. „Magas trónodról nézz le ránk“, háromszólamu karének vezette be, melyet az intézet énekkara énekelt el igen szépen.

Ezen ének után a „Lourdesi Pásztorleányka“ iskolai színművet adták elő. A darab nemes intenciója — beigazolni a lourdesi szűz csodatételeit és meggyőzni a kételkedőket azok igazáról. Eleonora hercegasszonynak, kinek Zsófia és Ottilia nevű leányai vannak és akik közül az utóbbi színvak, nem hisz a lourdesi csodákban. Szegény vak leányát üldözi. Ottilia megismerkedik egy pásztorleánnyal, ki neki csodadolgokat beszél a lourdesi szűzről. Erre felkéri nevelőnőjét Beatrixot, hogy vezesse el a lourdesi barlangba, Zsófia nővére is velük megy. Odaérkezve keresik a pásztorleánykát Bernardinát, de az nincs ott. Hosszabb várakozás után Beatrix elmegy a pásztorleányért. Mig odajár Ottilia imádkozik, majd énekel. A szép énekre megjelenik Bernardina és Ottilia arra kérdésére, hogy ki ő, azt feleli: édesanyját kegyelmes hercegasszonynak hívják.

Arra kéri Bernardinát, imádkozzon a lourdesi szűzhez, hogy visszanyerje látóképességét, Bernardina imádkozik. Ez a darab legmagasabb jelenése. Bernardina imájában kéri, hogy legyen a szegény vak leánynak az anyja, miután az édesanyja úgy is megveti. Az ima után megkondul az esti harang — egyszerre Ottilia felkiált: látok. Megköszöni a pásztorleány jóságát.

Ottilia anyja, ki a csodában kételkedett, mikor leánya elébe lép és ő észreveszi, hogy lát, ő meg a polgármesterné is elismerik a csoda igazságát.

Az előadásban különösen kivált és általános tetszést aratott Eleonóra hercegasszony személyesítője Vojnits Erzsike, ki szép és természetes játékával nagy tetszést aratott.

Művelt nyugateurópai ember ezt szégyelli és csakugyan igaza van. Ha bemegy az ember a házba, ott látja Petőfit, amint vérével felírja „Hazám.“ Ott látja mellette sok házban a másik szörnyű olajnyomatot, amely leri az izlésteleniséggel. Sőt némely házban azt a bizonyos vadászt, amint a vadak viszik a koporsóját, hogy eltemessék. Hogy temetik el a jó izlést.

Ilyen dolgokat nem szabad megtűrni. Európai ember ha ezeket a dolgokat látja, okvetlenül elítél bennünket. Azért felkérem önöket, ha valakinek ilyen olajfestménye volna, vegye le kérem a falról.

Nekünk, hölgyeim és uraim, meg kell keresnünk a művészet által a mi tisztulásunk, erkölcsi fejlődésünknek az útját. Mert kétségtelen, hogy Magyarországon most a jel-szavak uralmát éljük. Minden egyéb foglalkoznak, csak komoly dolgokkal nem. A férfiak életét kimeríti a politika, a nők életét az ó apró dolgok megbeszélése. Hiányzik a társadalom közzelleméből az éltető, a lüktető erő, a nemesítő szellem, mivel nincsen a magyar fajban és a magyar társadalomban még megérve a teljes művészi izlés. Menjenek ki a külföldre, mit fognak látni? Hogy ott ugyszólván mindenhol művészi dolgokról hallanak. Szalonokban ott művészetről folyik a társalgás. Magyarországon néha a legelőkelőbb házba bemegy az ember, mindenről

szívesen beszélnek, csak, amint a művészetről kezd valaki beszélni, akkor a hölgyek egymásután tünedeznek el a társaságból. A dolog nem érdekli a nőket. Nem az ő hibájuk. Nincsenek hozzánevelve.

Ezért tartom én nagy és üdvös gondolatnak, hogy itt ebben az igazán művelt és érdeklődő közönségben egy erős „Szabad Lyceum“ intézménye fogja fejleszteni a kulturát és megmutatja önöknek a kultura, a művészet szeretetéhez vezető utat.

És lássák hölgyeim, nekünk erre az újáteremtésre most még inkább szükségünk van. Valahányszor a süllyedésből kellett fel-emelni a nemzetet, mindig egy erős művészi hatással lehetett.

Például mikor volt Magyarország nagy? Azok alatt a királyok alatt, mikor a művészet a tetőpontján állott. Mikor volt Magyarország tetőpontján? Az Anjouk alatt, Mátyás alatt. Nagy Lajos, Hunyady Mátyás udvara, az volt akkor az európai nagy kulturaközéppont. Mátyás alatt vették át Velencéből a friss renaissance hatást. Udvarában voltak a legnagyobb költők, írók (a humanisták), aztán művészek. Abból a korból származnak a mi nagy művészi emlékeink, sőt az iparművészet ebben a korban átvett egy magyar motívumot (point Hongrois affiché). A magyar művészek annyira híresek voltak izléstükről és

művészi érzékükről, hogy a legszebb dolgokat tudták megalkotni és a kézműiparban mint művészi szépet előállítani. Ebből a korból van nekünk egy erősen kifejlődött zománciparunk, ötvösiparunk. Az orosz cár akkoriban Mátyás udvarába küldött, hogy adjon neki egy pár kovácsot, ötvöst és zománcolót, hogy letelepítse őket Oroszországban; és a Mátyás által elküldött kézműveseket letelepítette a Kaukázus tövében és ott egy fényes zománcipar fejlődött ki. Azok a gyönyörű filigrán munkálatok nálunk nem maradtak meg, a török pusztítás — fájdalom — elsöpört mindent. De az a magyar telepítés a legfényesebb iparművészeti termékeket tudja betanítani.

De a művészet nem veszett el. Mikor ismét egy nagy nemzeti fellendülés előállott, megelőzte azt a művészi fellendülés. Rákóczy korában fellendült a művészet, mikor a felső vidékek építettek művészi dolgokat. Mikor a festészetben egy Kupeczky, egy Mányoki, ezek a nagy, hatalmas erők elkezdtek dolgozni, akkor az emberi lelkek is kifortak újból. Mert jól jegyezzük meg, hogy valamint a só megakadályozza a rothadást, úgy a művészeti mozgalom is megakadályozza a népek szívében a romlást. Ez az a gyógyító, conserváló erő, amely a rothadás ellen megóvhatja a népeket.

És, hölgyeim és uraim, azt tapasztaljuk, hogy ez a nagy nemzeti fellendülés ismét

Különösen azon jelenésében volt kitűnő, mikor szemévilágát visszanyert leánya elébe lép, a közönség zajos tapsokkal jutalmazta. Mellette Heisinger Aranka (vak Otília) tűnt ki. Igazán megható volt azon jelenésében, mikor a boldogságos szűzhöz imádkozott.

A többi szereplők is valamennyien u. m.: Bernárdina, pásztorleánya, Argay Agota. Ludovika, édes anyja, Hajnal Mária. Otília és Zsófia leányai: Heisinger Aranka, Vojnits Ilona. Beatrix, nevelőnő, Donoszlovits Eryka. Róza, komorna, Ulrich Gabriella. Borbála, várnajorosnő, Krausz Irén. Mária, Johanna, Erzsébet leányai: Wlach Mária, Gromilovits E., Knipl Teréz. Krisztina, szomszédasszony, Mészáros Teréz. Lourdesi polgármesterné Pencz Janka. Lourdesi asszonyok: Huck Mária, Engelberger Izabella, Csernetics Emma, Fajt Ilona, Mayer Teréz, Remlinger Mária, Szemes Anna. Fehér hölgy, Szondy Izabella. Örözügyal, Jusits Margit. Angyalok: Matzitz Margit, Méray Eugenia, Pálffy Erzsébet, Keller Julia, Löffler Erzsébet, Mayer Leona, Sauerborn Adrienne, Zombory Erzsébet. Fehérbe öltözött lourdesi leányok: Ratkó Ilona, Langmahr Margit, Löffler Mária, Stvrteczky Ilona, Firány Mária, Vadász Gizella, Rziha Mária, Pöhlly Matild.

Az egyes felvonások között Schweninger Gy. „Oh szent Szűz“ és Bohm K. „Az Úr az én jó pásztorom“ kétszólamu karéneket, utóbbit hegedűkísérettel előadta az énekkar. Csernyus Teréz Petz I. „Introductio“-ját adta elő hegedűkísérettel, Horváth Margit pedig Mindszenty „Diadalének“ ét szavalta mély érzéssel. Erre előlépett egy szép kis leányka Szondy Gizella és mondott szívből fakadó üdvözlő beszédet. Hálával üdvözölte a tanítványok nevében az intézet kitűnő igazgatóját Fejér Gyula apát-plébánost névtünnepe alkalmából. A gyermeki hála igazán megkapó megnyilvánulása volt ez a beszéd, melyet Szondy Izabella megható közvetlenséggel mondott el.

Végül Fejér Gyula apát-plébános eszmegazdag beszédben meghatottan köszönte meg a szép és őszinte tanítványi hálát. Felhívta őket, hogy igaz hálával és szeretettel köszönjék meg a tisztelendő nénéknek a jövő boldogságukra irányuló áldásos fáradozását.

Összeesik a művészetével. Közelebb menjünk! A mult század elején mi lelkesítette Magyarországot? Egy nagy művészeti hatás! A testőrök irodalma, amely művészeti eszközökkel az ember szívét megragadta, fellelkesítette; a század elején a színművészet az, amely vándorapostolként, mezitelen lábbal, hajdon fővel ment faluról falura, hogy hirdessen magyar ízlést és művészi eszközökkel a tömeg szívét fellelkesítse.

A mult század közepén mi keltette fel a nemzeti érzést, amely a szabadságharcig tudott lelkesedni? Azok az egyszerű álmodozó poéták, akik a kezdő, uttörő művészek, akik hazánkban megkezdtek a kulturát művelni és művészi eredményeket felmutatni.

Aztán jött az elnyomatás. Vége volt minden művészetnek, elhallgattak a poezisnek dalos madarai, a költők; elhallgattak a művészek, kiesett kezükből az ecset; vége volt, nem tudtak többé kultureredményeket felmutatni, mert a nép, a nemzet maga is elnyomott volt.

És mikor keltette fel megint életre ezt a nemzetet? Akkor, amikor a 60-as években fellángolt a tűz, mikor az irodalomban vannak ismét hatalmas erők, kik dolgoznak és nagy művészi, fényes mozgalom indul meg az országban, melyre büszkeséggel mutathatunk rá.

Összefoglalva az előadásról szóló referenciánkat, igaz örömmel konstatáljuk, hogy a nagyszámú közönség igaz lelki gyönyörűségnek volt részese. A szülői öröm édes érzésének jele ragyogott az arcukon és mindenki hálás elismeréssel adózott a tisztelendő nénék buzgó, önfeláldozó működésének. Igazán büszkék lehetnek arra a nagyszerű eredményre, melyet a leány vallás erkölcsi nevelés terén városunkban immár másfél évtizeden át elértek. A hálának, ezen igaz érzése imává lesz a szülők és tanítványok szívében, kik igaz áhitattal kérik a mindenhatót, árasssa el szent áldásaival.

H i r e k.

Személyi hír. Kozmatelki Csath Lajos ezredes, a m. kir. szabadkai 6. honvéd gyalogezred parancsnoka ma városunkba érkezik és az itteni zászlóalj fölött szemlét tart.

Katonai fölmentés. A király őfelsége Valentis Dániel altábornagynak a magyar királyi II. szegedi honvédkerület parancsnokának, mint szabadságoltnak mostani állásától való fölmentését elrendelte.

Uj honvédkerületi parancsnok. A király őfelsége Csallány Géza vezérőrnagyot, a m. kir. 46. honvédgyalogdandár parancsnokát a szegedi honvédkerület parancsnokává nevezte ki.

Érseki adomány. Császká György érsek a csályói templomra 500 koronát adományozott.

Eljegyzés. Plósz Sándor igazságügy-miniszter, a rigyicai kertlet országgyűlési képviselőjének leányát, Babi kisasszonyt folyó hó 16-án eljegyezte ifj. Szily Kálmán dr. műgyetemi magántanár, Szily Kálmán a magyar tudományos akadémia főtitkárának a fia.

Nemesség megerősítése. A király Bányay Albert a zombori csendőrszány parancsnokának, valamint törvényes utódainak régi magyar nemességét és „felsőbányai“ előnevét díjmentesen megerősítette.

Áthelyezés. A földmiveléstudományi miniszter Posfay Sándor adai földmivessiskolai s. tanítót a breznóbányai földmivessiskolához és helyébe Csanádi Béla karcagi földmivessiskolai s. tanítót helyezte át.

Jutalmazás. A pénzügyminiszterium Himmelfil Vilmos ófuttaki községi aljegyzőt a közadók behajtása körül kifejtett tevékenységéért 40 korona jutalomban részesítette.

Hölgyeim és uraim! Nem akarok tovább terhükre lenni. Egy bizonyos, hogy Magyarországon a nők egykor azzal tettek szolgálatot a hazának, hogy annak a fiatal gyermeknek a szívébe beleoltották a hazaszeretetet és felnevelték úgy, hogy tanuljon áldozatot hozni hazájáért és karddal megvédelmezni ennek a népnek veszélyeztetett nemzeti életét és szabadságát.

És a korszak, amelyben állandóan a vér árán tudtuk fenntartani nemzeti egyéniségünket: ez a korszak a történelemé.

Most pedig minden anyának egy kötelessége van: a gyermekei szívébe oltani, hogy „ne ragaszkodj ahhoz a piszkos anyaghoz; ne engedj magad vezettetni a te hitvány érkeid által; tanulj eszményekért lelkesedni, tanulj szeretni az istent, tanulj szeretni a hazát, tanulj szeretni embertársaidat. Oszd szét szívedet mindezek között, mert a szétosztott szív mindig végtelen marad benned.“

Tanítsa meg a gyermeket arra, hogy lelkesedjék a jóért, szépért, nemesért; mert ha azokkal szívét megneemesítette, ha a könnyen fejlődő gyermeki lélekbe beleoltotta azokat a tulajdonságokat, úgy az a szív soha sem lesz durva sem saját édesanyja, sem a másik édesanyja, a hazája iránt.

A gör. keletiek husvétünnepéje. Zombori gör. kel. polgártársaink a szent husvét ünnepeit mély áhitattal, nagy fényvel és pompával ülték meg. Gyönyörű sirban pihent nagypénteken Jézusa a templomi sirban. A husvétünnepnek mindegyikén a hívők óriási serege jött el az istentiszteletre — városunkban valóságos ünnepi nagy személyforgalom volt. Nagy fényvel ünnepeletek meg a vasárnapra virradó hajnalon a föltámadás szent ünnepeit. Hatalmas mozsárlövések hirdették a föltámadás kezdetét. A gör. keleti nagytemplom valóságos fényárban uszott és a közelebb levő házak is fényben ragyogtak. Már régen nem volt ily szép kivilágítás városunkban, melyet a színes lampionok és tűzijátékok is tarkítottak, igen széppé tették. A templomi igazán nagyszerű kivilágítás Georgievits Koszta egyházi gondnok kiváló ügyességét dicséri.

Előadás a villamos világitásról. Városunk villamos világitása ügyében beállott újabb fordulat arra indította a villamos világitás előkészítésére kiküldött bizottságot, hogy az egyes polgárok által támasztható kétélyek és nehezmények eloszlatása céljából dr. Hoór Mór akadémiai tag budapesti műgyetemi tanárt felkérje, hogy városunkban a villamos világitásról szakelőadást tartson. Ezen előadás folyó hó 23-án, csütörtökön d. u. 5 órakor a városbáza nagytermében lesz megtartva, melyre a közönséget Dekker Pál h. polgármester a villamos bizottság elnöke azzal hívja meg az érdeklődő közönséget, hogy az ügy fontossága és érdekessége való tekintettel minél nagyobb számban megjelenjen.

Értekezlet a Kozora erdő tárgyában. Dekker Pál h. polgármester meghívót adott ki városunk törvényhatósági bizottságának tagjaiból a folyó hó 23-án d. e. 10 órakor a városbáza tanácstermében a kincstár tulajdonát képező „Kozora“ erdőnek a város részére leendő megvételeire vonatkozó ajánlatok megbeszélésére tartandó értekezletre. Az értekezlet elnöke Latinovits Pál főispán lesz.

Az iparoskör háziestélye. Vasárnap f. hó 19-én tartotta szokásos háziestélyét a zombori iparoskör. A legutóbbi estély élvezetesség és kedélyesség dolgában semmiben sem maradt mögötte a többinek. Vértesi Károly a kör elnöke, mint mindig, úgy most is össze tudta kapcsolni a hasznosat a kellemessel. Az előbbiben hatalmas támogatója volt Rácz Soma, a főgymnázium tanára, aki ötnegyedórás előadásával bilincselte le összes hallgatóit. Előadásával az ő ismert kedves tónusában, mély, de élvezetes tudományosságával abba a világba vezette el hallgatóit, ahol a művészet szépségei honolnak. Az espritteljes előadás, amely az iparművészetről szólt, a hallgatóság zajosnagytapsolta, az előadót pedig lelkes óvációban részesítette. Rácz Soma előadása előtt és után az iparos dalárda énekelt szép dalokat, majd Szántó Károly tartotta derűltésben humoros előadásával a közönséget. A program befejeztével a fiatalság táncra perdtült és járta az 5 órai harangszóig. A szép est, melyen nagyszámú közönség vett részt, első sorban is Vértesi Károly köri elnök, Steiner Lajos, Tantner Ottó, Szigeti István, Szántó Károly érdeme.

Az orsz. vöröskereszt-egylet tulajdonát képező s a zombori cs. és kir. csapatkórháznak megőrzés végett átadott egészségügyi felszereléseket folyó évi március hó 31-én Latinovits János főrendiházi tag, mint a magyar szent korona országainak vöröskereszt-egylete igazgatójának elnöklete alatt és Latinovits Pál főispán közbenjöttével Kozma László, Dekker Pál h. polgármester és dr. Poppovits István városi főorvos közbenjöttével bizottságilag megvizsgálták. A vöröskereszt egylet igazgatósága a bizottságban közreműködött uraknak Latinovits Pál főispán utján szíves fáradozásukért köszönetét fejezte ki.

Kanonoki beiktatások. Majorossy János főszentelt tinnini püspök az új nagy-prépost folyó hó 16-án iktatta be új stallumába dr. Mayer Béla püspököt, ez ismét Schweitzer József pápai prelátest. Erre az új éneklő kanonok Schweitzer József végezte az ifjabb kanonokok beiktatását és pedig dr. Boromisza Tiborét, Kleiner Lajosét, dr. Macskovits Pálét, Zundl Péterét, dr. Hoffmann Károlyét, dr. Valihora Agostonét és Boromisza Istvánét. Husvét másnapján Császka György érsek a tiszteletkre díszedést adott.

A zentai kiállítás. A zentai mezőgazdasági és iparkiallításra 90 zentai iparos és 46 vidéki kisiparos, nagyiparos és gyáros jelentkezett, utóbbiak oly ipari készítményekkel és gyártmányokkal, mik Zentán nem készülnek. Az eddigi jelentkezések a kiállítás ipari osztályának kiváló sikerét már is teljesen biztosítják, bár a jelentkezések még mindig folyamatban vannak. A kiállítás mezőgazdasági osztályának bejelentő iveri a napokban kltldetnek szét. A kiállítás sorsjegyei nyomás alatt vannak és néhány nap múlva azok elárúsítása megkezdődik.

A zombori iparos dalárda Schweidel-estéje. A zombori iparos dalárda mindenkoron nevezetes volt arról, hogy példát mutatott arra, miként kell minden szép eszméért lelkesedni és előjárni abban, amit a hazaszeretet követel. Pár nap múlva ismét szaporítani fogja ez irányú szép cselekedeteinek hosszú sorozatát és áldozni fog a vértanu Schweidel József dicsőséges emlékének. Az emlékezet ünnepi estéjén f. hó 26-án vasárnap, a dalárda ismét egyes műkedvelői a városi színházban Schweidel-estélyt rendeznek a felállítandó ércszobor alapja javára. Az est műsora két részből áll. Az első rész egy allegória, mely nagy meglepetést fog szerezni a közönségnek. Címe: „A vértanu emléke.” Óda Trischler Károlytól, szavalni fogja Engländer Rezső k. a. Ezt követi a tulajdonképeni műkedvelői előadás. A rendezőség a következő falragaszon hirdeti a Schweidel-estét:

Szobrot Schweidel Józsefnek! A zombori Iparos Dalárda április hó 26-án (vasárnap) a városi színházban műkedvelői előadást rendez a következő műsorról: „A vértanu emléke.” Óda, írta: Trischler Károly. Szavalja Engländer Rezső. — A „Föld.” Színmű 3 felvonásban. Írták: Kemechey Jenő és Malonyay Dezső. Rendezi: Topits Zoltán. Sugó: Kanyó Béla. Személyek: Dobos-Kovács József, Steier Mátyás. Dobos-Kovács József felesége: Zsuzsa, Engländer Rezső. Leányuk: Klári, Koch Mariska. Öv. Vékey Gedeonné Geresch Flóra. Fia: Gedeon, ügyvéd, Sztrilich Árpád. Leánya: Juliska, Stempel Ilonka. Marosvári Marosi (Morgenstern) Mózes, Benyei József. Fia: Bódog, huszárhadnagy Nagy Lajos. Leánya: Susanne, Ruppolt Lujza. Vékey Barnabás, huszáróbestér, Eibach György. Bodza János, kocsis volt a vékei kurján, Kmetz Endre. Gergő, Dobos-Kovács kocsis, Szalay Ede. I. Paraszt (szociálista), Partlieb Károly. II. Paraszt (nazarénus), Kmetz Endre. III. Paraszt, Jáger Ferenc. Miska, huszár, Müller József. Maris, Zsuzsa asszony cselédje * * * Cigányprimás Szöllösi András. Huszárok, parasztnép. Történi napjainkban. Első felvonás: a Kovács-portán, Vékén. Második és harmadik felvonás: szomszédban, a Vékey-kurján. — A színlap a következő felhívással zárul: Hazafias közönségünkhez! Szobrot a vértanunak — áldozunk az emlékezet oltárán! Azt, amit a sors tőlünk anyagiakban megtagadott, azt a Mindenható kétszeresen adta vissza: midőn a hazaszeretet, a dicső multak iránti lelkesedés nagy és magasztos érzetét szívünkbe plántálta. Most is, midőn a legmagasztosabb eszmének ragyogó betűi hirdetik városunk lelkesedését, odaadó rajongását annak a férfunak magasztos emléke iránt, aki vérenek feláldozásával térdre kényszerítette az egész világot, minden népnek és nemzetnek, akkor mi is odalépünk

az emlékezet áldozati oltárához és lerakjuk azt, amit nékünk mint egyedül, a Mindenható adott: a hazaszeretetet. Csillag drágakövtünk, csengő aranyunk nincsen; de van szívünk, mely Schweidel József magasztos személye emlékezetért dobog, ezt áldozzuk, ezt rakjuk a jövőnd ércszobor talapzatára. És midőn az egyedül, amivel e földön rendelkezünk, habozás nélkül áldozzuk az eszmének dicsőségére, abban a pillanatban áldozatra szólítjuk városunk hazafias közönségét is. Jőjjetek el mind, mind! dobogjon minden szív! áldozzon a szent tűz lángjánál mindenki, kinek lelkébe van vésvé e szent mondat: Csak az a nemzet lehet nagy, boldog és dicső, amely becsülni tudja nagyjait. — Éljen Schweidel József dicső emléke! Az előadás kezdete este 8 órakor. Felülvezetések a szent célra köszönettel fogadtatnak és birlapilag nyugtáztatnak. Az előadást az „Elefánt” szálló nagytermében tánc követi. Miután a dalárda szent eszméje valamenynyitknak kell, hogy szívét hevítse, ezton is kérjük közönségünket arra, hogy a dalárda előadásán minél nagyobb számban jelenjenek meg. Az előadandó darabot jövő számunkban fogjuk ismertetni.

Halálozás. Bikár Milán Illés nyug. vármegyei irnok, volt cs. és kir. 23. gyalogezredbeli főhadnagy életének 42. évében elhunyt. Haláláról a következő gyászjelentés szól: A legmélyebb fájdalomtól eltelt szívvel tudatjuk rokonainkkal, barátainkkal és ismerőseinkkel, hogy forrón szeretett fiam, bátyám és sógorom Bikár Milán Illés életének 42-ik évében Zomborban 1903. évi április hó 19-én délelőtt 1/2, 11 órakor rövid, de kínos szenvedés után elhunyt. A boldogultnak hült teteme folyó évi április hó 21-én délután 4 órakor a gör. kel. szerb Szent-Györgyről címzett nagytemplomban fognak beszenteltetni, azután a gör. kel. szerb nagytetetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra elhelyeztetni. Zombor, 1903. évi április hó 19-én. Nyugodjék békében! Öv. Bikár szül. Konyovits Jusztina, anyja. Másits szül. Bikár Zsófia, dr. Bikár Vojin, testvérei. Másits Radoszláv, sógora.

Hódsági megyei háziipar kiállítás rendezése serényen folyik. Egymás után érkeznek a megye minden részéből a tél folyamán megtartott háziipar tanfolyamokon készített szebbnél szebb tárgyak. Mint halljuk Zabik László óverbázi igazgató, ki a múlt évben megtartott pozsonyi országos kiállításon a háziipari rész rendezésével is meg volt bízva, már e hó 22-én érkezik Hódságra, hogy a rendezést személyesen vezesse. A kiállítás érdekében Karácson Gyula kir. tanácsos alispán a következő átiratot intézte a tizenhárom járási főszolgabíróhoz, Zenta város tanácsához és valamennyi vármegyebeli község előjáróságához. A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület folyó hó 26-tól 30-ig Hódságon rendezi a megyei háziipari kiállítást, melynek szervezésével az ottani főkegyelet bízott meg. Ezen különösen kigazdánk anyagi jólétének emelésére irányuló törekvés csak azon esetben lesz képes eredményt felmutatni, ha ezen kiállítást úgy az egyes községi előjáróság, mint a kigazdák minél tömegesebben látogatják, hogy abból a tanulságot levonva, ezen rendkívül fontos kereseti ágának minél szélesebb körben való elterjedését elősegíthesse. Felhívja, hogy a kiállítás minél tömegesebb megtekintésére a kigazdákat és a nagyközönséget buzdítsák. A kiállítást Latinovits Pál főispán, a gazdasági egyesület elnöke személyesen nyitja meg. A gazdasági egyesület több tagja is meg fog jelenni.

Katonai bíróság az új katonai büntetőeljárásban. Az új katonai büntetőeljárás tervezet szerint — mint a N. Fr. Pr. írja — a katonai törvényszékek szervezete a következő lesz: A legénység könnyebb vétségeire illetékesek lesznek a dandártörvényszékek, melyek körülbelül megfelelnek a polgári életben a járásbíróságoknak. Az első-

foku polgári törvényszékeknek megfelelnek a hadosztálytörvényszékek, tisztek és legénység sulyosabb természetű vétségei és büntényei számára, mely törvény székek egyszersmind felelvezési fórumai a dandártörvényszékeknek és ily törvényszékek hivatásos és laikus birákból állanak s kimondják egy a bűnösséget, mint a büntetés mérvét. Az új eljárás tehát eltekint az esküdtzékektől, mert ez az intézmény a katonai viszonyokra nagyon nehézkes lenne. Második és utolsó fórumként egy a közshadsereg, mint a két honvédség számára a legfőbb törvényszék fog működni, vagyis a katonai büntetőeljárásnál csak két fórum lesz. Az osztrák csendőrség az osztrák, a magyar csendőrség a magyar honvédség, a bosznia hercegovinai csendőrség pedig a közshadsereg törvényszékei alá tartoznak. A hadsereg szervezeti viszonyai után itélve, mintegy 40—50 hadosztálytörvényszék s 100 dandártörvényszék fog felállítatni. Az ennek következtében beállt személyzettszaporítás kedvező kariérral kecsegteti azokat a fiatal jogászokat, a kik egyszersmind tartalékos tisztek is.

**A szegedi felmérési felügye-
lőség működése megyénkben.** Az 1903. évi külső mérnöki munkálatokat május hó első felében kezdi meg a szegedi m. kir. felmérési felügyelet. Működési köre megyénkben is lesz, hol egyrészt egész községek új felmérését, továbbá a telekkönyvi betétszerkesztést megelőző, vagy azzal együttes mérnöki nyilvántartási munkálatot végez. Új felmérés alá kerülnek: Járek, Sztanislov, Gara, Filipova, Szilbás és Kovilcsentiván községek. A régebbi felmérések óta előállott nagyobb mérvű birtokváltozások, valamint az adóalap tárgyát képező miveltési ágak tömeges változása miatt teljes mérnöki helyszínelést igényel Bácsföldvár. A telekkönyvi betétszerkesztést megelőzőleg, vagy a már kész, illetve folyamatban levő betétszerkesztés alatt előállott kisebb birtokváltozások műszaki teendői mérnöki nyilvántartás útján lesznek elintézve Szabadka, Okanizza, Csurog, Kupuszina, Zenta, Zombor, Osztapár, Felsőkövil, Priglevicaszentiván, Bácsfeketehegy és Topolya községekben.

A Dunáról. A folyammérnöki hivatalhoz érkezett jelentések szerint a Duna az egész szakaszon lassu apadásnak indult. A mellékfolyók néhányat kivéve szintén apadásnak indultak, úgy hogy árvízveszedelemtől tartani nem kell.

„A vadász tíz parancsolatja.” Ezen cím alatt bölcsházai ifj. Belházy Gyula m. kir. erdőész, a selmechányai erdőészeti akadémia vadászattani tanszékének tanársegédjétől május hó elején egy füzetke jelen meg, mely kis terjedelme mellett is igen nagy célt van hivatva szolgálni. Főleg azoknak van szánva, akik a vadászat iránt érdeklődnek, sőt maguk is vadászok akarnak lenni, de sem idejűk, sem alkalmuk nincsen a vadászat és fegyvertan alaposan tanulmányozni. Ezen füzetben megtalálják a legfontosabb betartandó szabályokat, azokat könnyen megtanulhatják és ezzel sok esetleges cserencsétlenséget kerülhetnek el. De örömmel veheti minden jó és gyakorlott vadász is a füzetke megjelenését, mert éppen a telivér vadász tudja legjobban megítélni azt, hogy a kezdő vadásznak arra mily nagy szüksége van. A füzet életrevalóságának jellemzésére egyébként elegendő felemlíteni, hogy annak érdemét a füzetkehez irt „Bemutató”-ban Illés Nándor nyug. m. kir. főerdőtanácsos, a vadászat és fegyvertan egyik szerzője méltatja, a füzet felajánlását pedig Vadas Jenő m. kir. főerdőtanácsos, akadémiai tanár fogadta el. A füzet Bittermann Nándor és fia helybeli nyomdatulajdonos kiadásában csinos alakban jelen meg és ára bérmentes szétküldéssel 1 korona. Az előfizetési összeg szerző címére Bácsdoroslóra küldendő. Egy utalványon több példány is megrendelhető.

Tűz. Szombaton délelőtt, midőn a vihar legjavában dühöngött, tűz ütött ki a Kossuth-utcai Molnár féle ház udvarán. Nagy riadalmat okozott az egész városban az őrszem jelzése, úgy hogy hamarjában nagy néptömeg lepte el a főutca azon részét, ahol a takarékpénztár van. A jelzett ház udvarán hátul erősen beékelve több épület közé, áll egy istálló, a melynek padlásán nagymennyiségű széna volt felhalmozva. E padlásról törtek elő a lángok és nagyban veszélyeztették a takarékpénztár épületét is. Szerencsére azonban éppen a beékelés folytán a szél nem érthette el teljes erővel az égés helyét és így a gyorsan elősiető tűzoltóknak sikerült rövid idő alatt a tűz tovaterjedését megakadályozni. A tűz zűhelyén nyomban megjelent Thurszky Jenő főkapitány és a rend fenntartására megtette a legszeleesebbkörü intézkedéseket. A tűz gondatlanságból keletkezett, a kár csekély.

A doktor ur. Diplomát hamisított Peer Ottó orvostanhallgató. A könnyelmű ember évekig járt az egyetemre, de sohasem vizsgázott. Szüleit folyton bolondította s odabaza szélteben hosszabban azt hirdette, hogy ő már kész orvos. El is hitték neki. Időközben besorozták katonának s a szolgálati szabályzat értelmében felévet fegyver alatt szolgált; amikor aztán elkövetkezett a második félév ideje, Peer Ottó megszerezte az egyetemen — nem ugyan az orvosi diplomát, csupán a diploma tirlapját, ezt kitöltötte saját eletrajzi adataival, lemásolta s a másolat szélére ragasztotta Koczkar Zsigmond zombori közjegyző által az érettségi bizonyítványára vezetett közjegyzői hitelesítést s az ekként hitelesített másolatot beküldte a hadügyminiszternek s nemcsak azt kérte, hogy a kedvezményes felévet leszolgálhassa, hanem egyúttal kérte a közös hadsereg katonarvosi tisztikarának tényleges állományába való fölvetelét. A miniszteriumban gyanusnak találták a diploma-másolatot és kérdést intéztek a budapesti tudományegyetemhez az iránt, vajjon Peer megszerezte-e az orvosi képesítést? Az egyetem világosította föl a hadügyminisztert Peer Ottó cselvetéséről, mire az esetet följelentették a rendőrségen és a nyomozás során kiderült, hogy a diploma-másolat tényleg hamis. A budapesti büntetőtörvényszék az ál-doktor közokirathamisításért három hónapi fogságra ítélte. Ezt az ítéletet az ítéltábla is megerősítette. A semmiségi panaszszal Sebestyén Mihály elnöklété alatt a napokban foglalkozott a kuria Tóth Gerő bíró előadásában és az összes panaszokat, mint alaptalanokat, elutasította.

Késelő kanászok. Darazsasz Márkó hadrogonostorszei vendéglős fia f. hó 15 én a faluvégi kanászgyerekekkel játszott. A játékból birkózás, a birkózásból pedig veszekedés támadt. Periskics Ádám kanászgyerek a birkózás hevében bicskát ragadott s a 10 éves Darazsasz fiut oldalba szurta. A sérülés elég súlyos.

Schweidel József szobrára adakoztak:

XX.	
A XIX. kimutatás szerint volt	7556 K 53 f.
M. kir. adóhivatal Titel	3 K — f.
Stverteczky Ferenc és neje Zombor	3 K — f.
Boros Lajos Zombor	1 K — f.
Petenyi József biz. tag Zombor	1 K — f.
Szabó Nándor Péter kereskedő gyűjtése Zombor: Lövy Mór 2 kor., Szabó Nándor Peter, Fodor Fabian, Fodor Etel, Dömötör Aurel, Fávora Ferenc (Bécs), Polinák Ferenc (Budapest) 1—1 kor.	8 K — f.
A budapesti közp. posta- és távirat-osztály V. csoportja: Egy éjjeli szolgálat alkalmából összeadott filléreinek a megdícsólt vértanú emlékére, összesen	4 K 60 f.
Bathory Nándor IV. ker. főreáliskolai igazgató Budapest	3 K — f.
Reichhold Károly Kollut	2 K — f.
Szegedi 48-as honvédegylet	10 K — f.
Galambos Gyula allomásfőnök gyűjtése Torzsa: Galambos Gyula, Schick Henrik, N. N. 1—1 kor.	3 K — f.
M. kir. bányakapitányság gyűjtése	

tése Igló: Bikár Antal 1 kor., Malenszky, Gallas Károly, László Samu 50—50 fil., Peszer Pál, Klug L. 40—40 fil., Sima, Czangár 20—20 fil.

Főszolgabíró gyűjtése Orosháza: Orosháza község 10 kor., Eötvös Ede, Kalmár János 1—1 kor., Kelemen Saad, Országh Béla 50—50 fil., Binder Nándor, S. L. 40—40 fil., Tóth, Takács Imre, Ramasz Károly, Raffai Mata 20—20 fil.

Juhász Jenő törvényszéki bíró gyűjtése Ujvidék ezzel a mondattal: Hazafias vállalkozásukra a magyarok Istenének áldása. Zombory László, Juhász Jenő 3—3 kor., Ernst Ödön, dr. Longauer Ferenc, Molnár Géza, Ringhoffer Lajos, dr. Kállay Béla, Kovacsits József, dr. Lusztig Nándor, Wertheim Gyula, Karacsony István 2—2 kor., dr. Radányi Béla, Petneházy János, Molnár István, dr. Gál Ödön, Kulcsár Ferenc, Rebák Ferenc, Harsányi Elemér, dr. Körber Zsigmond, Soós Lajos, Sándor Károly 1—1 kor., Schiff Miklós 20 fillér

Komáromi 48/49 es honvédegylet Alsó Bega hajózási m. kir. kirendeltség gyűjtése Nagybecskerek: Sas Ede, Sajó Elemér, Csizszinsky László, Kun Atadár, Erdelyi es Deutsch, Benyó Albin 2—2 kor.

Dr. Mayer Nándor ügyvéd gyűjtése Zombor: dr. Mayer Nándor 10 kor., dr. Longauer Lajos, Zsombory József 2—2 kor., Butkovits József, Tusla Tivadar, Krusetz János, Sztolisits Jakab, Mayer Margit, Mayer Jenő 1—1 kor., dr. Kollár Győző, Szabadka István (Bezdan) 20—20 fil.

Zombori polgári kaszinó Dr. Fratricsevsz István gyűjtése Zenta: Popovits Sebő és Szárits Emil közös adománya 12 kor., dr. Fratricsevsz István, Szárits Emil, dr. Benedek István 2—2 kor.

Zombori vasuti tisztikar gyűjtése: Csapó Samuel mérnök 2 kor., Babarczy János, Gontier Ferenc, Fridman Ignác, Bélányi Béla, Tarr József 1—1 kor., Makra János, Lallosevsz Mladen 40—40 fil., Körmődy Gyula 20 fil.

Zombori vasuti osztálymérnöki hivatal gyűjtése: Gehring Ede főmérnök 3 kor., Galacz György, Temessányi Sándor, Trailer Ignác, Kun Lajos, Jozich Simon 1—1 kor., Csizserek József, Balhási János, Simandl Simon, Tóth Ferenc, Berényi János 60—60 fil., Zsiba János, Varmuza Benedek, Fülöp Mátyás, Hadasy Sándor, Smreka Manó, Veber Henrik, Melcher József, Wöfl Lőrinc 40—40 fil., Hamsó Ferenc, Batori András, Horvath Imre, Rickert Antal 20—20 fil.

Szolgabírói hivatal Kölnicbánya Dr. Pataj Sándor gyűjtése Zombor: dr. Mukics Simon 30 kor., vitás tivolijátékosoktól 5 kor., talalt 2 kor.

Lang Gyula városi tanácsnok gyűjtése Zombor: Lang Gyula 3 kor., Szilárd Jakab, Sztolisits Mátyás, dr. Huber Jozsef 2—2 kor., Ratkó Zsiga, Knipl Gáspár, Koczkar Ernő, Turányi Zsigmond, Moics Sándor, Krizsan György, Hanczmann Katman, Zomboresevsz György, Martinovits, Lallosevsz Miklos, Römer Manó, dr. Poppovits István, dr. Wollheimer József 1—1 kor., Gromilovits 50 fil.

Összesen 7919 K 63 f.

Vécsey Károly, pénztárnok.

HIRDETÉSEK.

Mészárszék átvétel.

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy **Zomborban, a Gromon Dezső-utcában** lévő s jó hírnévnek örvendő **Bellosovits-féle**

mészárszék

folyó évi április hó 1-étől átvettem és azt saját nevem alatt tovább folytatom.

Főtőrekvésem mindig oda fog irányulni, hogy a fogyasztóközönség megelégedését kiérdemeljem.

Magamat a nagyérdemű közönség szives jóindulatába ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel 3—3

Pintinger János.

1315. szám 1903.

Hirdetmény.

Mely szerint Csonopla község előljárói részéről közbírák tételik, hogy **folyó évi április hó 27-én délelőtt 9 órakor** a község házában 1 drb tenyészgazdálkodással ellátott bonyhádi tenyészbika nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog adni.

Csonopla, 1903. évi április hó 17-én.

Deák Andor, Lengyel József, jegyző 2—1 bír.

1620. szám 1903.

Pályázati hirdetmény.

A bács-almási járáshoz tartozó Kuubaja községben leköszönés folytán trespedésbe jött községi orvosi állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. § a, illetve az 1876. évi XIV. t. c. 143. § a értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám f. **évi május hó 5-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezett folyamodványok figyelmen kívül fognak hagyatni.

Az orvos javadalmazása előleges havi részletekben kiutalványozandó 1200 korona készpénzfizetés.

Látogatási díj nappal 40 fillér, éjjel 80 fillér, halottkémlési díj 40 fillér.

Bács-Almás, 1903. évi április hó 3-án.

Szutrély Lipót, főszolgabíró.

548. szám 1903.

PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY.

Szilbás község alulírt előljárósága a lemondás folytán trespedésbe jött gyalogrendőri állásra pályázatot hirdet. Felhívja pályázni óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **folyó évi április hó 30-ig** íthelyt annál is inkább adják be, mert a későbbben érkezők figyelembe nem fognak vétetni.

Az állás javadalmazása évi 394 korona készpénz, csizmán kívül egyenruházat és teljes felszerelés.

Szilbáson, 1903. évi április hó 18-án.

Zarándy Zoltán, Fabok Pál, jegyző. t. bír.

934. kig. 1903. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Bács-Bodrog vármegye palánkai járásában fekvő Gajdobra községében a jegyzői állás nyugdíjazás folytán üresedésbe jövén, ezen állásra pályázatot hirdetek. Javadalmazása a következő:

1. Törzsfizetés 1660 korona.
2. 400 korona kézbesítői fizetés.
3. Szabad lakás udvar és kerttel.
4. 418 négyzetöl szérűskert.
5. 1285 négyzetöl szőlőföld.
6. 16¹⁰²⁵/₁₆₀₀ hold elsőosztályu szántóföld, mely után az adót és illetékegyenértéket a jegyző fizeti.
7. 20 métermázsza buza váltására fejében 320 korona.
8. 6 öl kemény tűzifa megváltási ára fejében 160 korona.
9. Anyakönyvvezetői tiszteletdíj 120 korona.
10. Ezenkívül megengedett magánmunkálatok után szabályrendelileg megállapított díjak szedhetése.

Felhívom azokat, akik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. § a értelmében kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi május hó 5-éig bezárólag annival is inkább adják be, mivel a később érkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Németpalánka, 1903. évi április 1 én.

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

3-1

1227. szám kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Bezdan községénél üresedésbe jött évi 800 koronával javadalmazott községi irnoki állásra ezenel pályázatot nyitok s felhívom ez állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi május hó 15-ig annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Zombor, 1903. évi április hó 14 én.

Tarczay Dezső,
főszolgabíró.

2-1

1061. szám.

1903.

Nagyvendéglő és kávéház bérbeadására hirdetmény.

O-Becse község alulírott elöljárósága ezennel közhírré teszi, hogy ezen a 1900 lakosu község mint erkölcsi testület tulajdonát képező O-Becsen a Szent-István-téren fekvő emeletes és átrenovált nagyvendéglőjét, kávéházát és szállodáját az ottlevő ugynevezett depohelyiséggel együtt 1903. évi május hó 1-től számítandó 5 egymásután következő évre **folyó évi április hó 26-án d e. 10 órakor** a városház disztermében nyilvános szóbeli árverésen bérbe fogja adni. A részletes árverési feltételek a községi közigazgatási jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Az árverési szándékozók az árverésre azzal hivatnak meg, hogy 2000 korona biztosítékkal ellátott zárt ajánlataik még az árverés napján is elfogadtatnak.

Az árverés eredménye a vállalkozóra azonnal, a községre pedig csakis a képviselő-testület jóváhagyása után kötelező, amiből, de magából a hirdetmény kibocsátásából folyólag a jelenlegi nagyvendéglő bérlő a bérlét otthagadására nézve magának mi előnyt vagy hátrányt nem vindikálhat.

O-Becsen, 1903. évi április hó 10-én.

Mihály Sándor, **Reisli Sándor,**
jegyző. 2-2 bíró.

MARKÁNYI FÜRDŐ.

Kénes hévvíz, 62° Celsius szerint.

Páratlan hatású **izületcsúsz, köszvény, csúszos hűdés, bőrbetegségek** ellen. Fürdés, ivás, belélegzés, iszapborogatás. **Márvány-, kád- és horganykádfürdők, tükörfürdő.** Szálloda, gyógyterem, étterem, zene.

Idény: május 1-től szeptember végéig.

Közlekedés: Siklós—Vókány vasuti állomástól (Pécs—mohácsi vasutvonalon) kocsin kitérő országuton Siklóson át egy óra alatt Harkányba.

3-1

A fürdőfelügyelőség.

622. sz.

tkvi 1903.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Jovánovits József zombori ügyvéd végrehajthatónak Beretits György zombori lakos végrehajtást szenvedő elleni 87 korona 20 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zombor város határában fekvő a zombori 4468. számú betétben A. 1-2. sorszám a. Beretits György végrehajtást szenvedő nevében álló 4167. hr. sz. a. 77 □ öl kertre és 4168. hr. sz. a. 76 □ ölnyi beltelekre és 427. öl. sz. a. házra 1208 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az 1903. évi május hó 11-ik napján délután 3 órakor ezen telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1903. évi január hó 27-én.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,

kir. tszéki bíró.

1967/1903.

Pályázati hirdetmény.

A bács-almási járáshoz tartozó Mélykut községben leköszönés folytán üresedésbe jött községi orvosi állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. §-a, illetve az 1876. évi XIV. t. c. 143. § a alapján felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi május hó 10-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állás évi javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben kiutalványozandó 1600 korona készpénz fizetés.

Látogatási díj nappal 60 fillér, éjjel 1 kor. 20 fillér.

Megjegyeztetik, hogy mindazon községi lakosokat, kiknek évi egyenes állami adója a 20 koronát meg nem haladja, köteles a községi orvos ingyen gyógykezeltetni.

B.-Almás, 1903. április hó 10-én.

Szutrély Lipót,

főszolgabíró.

3-2

1962. szám

kig. 1903.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Rác Militics, Filipova és Karavukova községekből álló körállatorvosi állásra Rác Militics székhelyvel pályázatot nyitok. Az állással 1200 korona fizetés, a községekkel egyezség útján kötött látogatási díjak s a hivatalos látogatások alkalmával díjmentes fuvar van egybekötve. A községek apaállat gyógyításáért, valamint a tavaszi állatorvosi szemléért külön díjazás nem jár.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat s minősítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzám **1903. évi május hó 31-ig** nyújtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Hódságh, 1903. évi április hó 14 én.

3-2

Szemző Károly,
főszolgabíró.

55. szám.

hird. 1903.

Hirdetmény.

Hódságh község elöljárósága részéről közhírré tételik, hogy a községi nagyvendéglő (Huk szálloda) **folyó évi május hó 12-én délelőtti 9 órakor** Hódsághon a község házában megtartandó nyilvános szóbeli árverés útján 1904. évi április hó 1-étől 1910. évi március hó 31-éig tartó egymástáni 6 évre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 2200 korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka. Az árverési feltételek a jegyzői irodában betekintethetők.

Hódsághon, 1903. évi április hó 9-én.

3-2

Az elöljáróság.**Árverési hirdetmény.**

Alulírott községi elöljáróság ezennel közhírré teszi, miszerint a Sztanisics község határábeli birtokosok tulajdonához tartozó és az 1883. évi XX. t. c. 2. § a értelmében önálló vadászterületet nem képező területen gyakorolható vadászati jog **folyó évi augusztus 1-től 1909. évi július 31-ig** terjedő hat évi időtartamra nyilvános árverésen bérbeadatni fog.

A részletes árverési feltételek az árverés napjáig naponként a délelőtti hivatalos órák alatt a község jegyzői hivatalánál megtekinthetők.

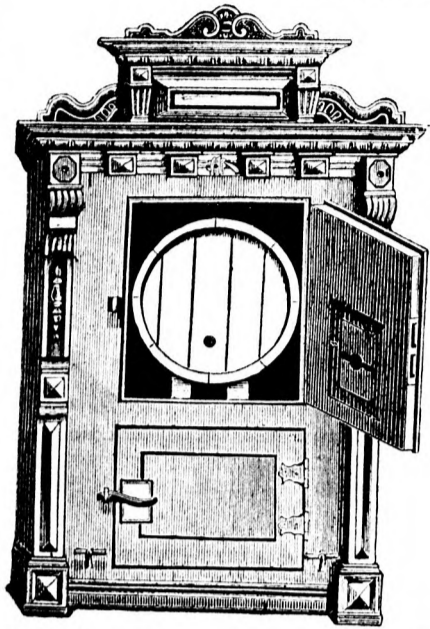
Az árverés **folyó évi május hó 11-én délelőtt 9 órakor** Sztanisics község házában fog megtartatni.

Sztanisicson, 1903. évi április hó 17-én

Elöljáróság.

GOMBOS NÁNDOR

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és diszműbádogos
ZOMBOR (Bácska). 10-5

Dús raktár mindenféle
jégszekrényekben,
(vendéglősök, mészárosok és magánosok
részére);

fürdőkádakban

és

konyhafelszerelésekben.

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti
bármilynemű bádogárúk elkészítettnek.

Képes árjegyzék kívánatra
bérmentve küldetik.

Javítások olcsón és pontosan.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a Bács-
kában 600 korona, 700 korona, sőt
800 korona is katasztrális
holdanként.

Megvásárolt földekre a vételár
háromnegyedrésze lesz meg-
szavazva. 10-3

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos
bankigazgató Szegeden.

Megbízható, szolid ügynökök
alkalmaztatnak.

533. eln. 1903. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A zombori királyi törvényszék és annak
területen lévő királyi járásbíróknál alkal-
mazott hivatalosok 1903. évre szükséges
egyruházatának szállítása iránt alulirt kir.
törvényszéki elnök részéről ezennel árlejtés
hirdetik.

Ezen árlejtés és zárt ajánlati tárgyalá-
sára alulirt kir. törvényszéknél (Bács Bodrog
vármegyeháza I. sz. emeletén, 16. sz. szobájá-
ban) leendő tárgyalására a határidő **1903.
évi április hó 30. napjának dél-
előtti 9 órája** tűzetik ki.

Árlejtésni szándékozók kötelesek az ár-
lejtés megkezdése előtt a kikialtás ár 5% át,
vagyis a jelen esetben 8 korona 64 fillért
kézpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42.
§-ában jelzett árfolyammal számított óvadék-
pes értékpapírban a kir. törvényszéki elnök
kezébe letenni.

A zárt ajánlatok felbontását követőleg
szóbeli ajánlat nem tehető és a szóbeli aján-
latok kihirdetése a zárt ajánlatok felbontását
okvetlenül mellőzi.

A szállításra megállapított feltételek
naponta délelőtt 9-11 óráig a kir. törvény-
széki irodaigazgatónál megtekinthetők, hol
a szállítandó ruha minősége is megtudható.
Zomborban, 1903. évi április hó 10. én.

Jusits Antal,
elnök b.

237. szám.

1903.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré
teszi, hogy a szabadkai tek. kir. törvényszék
1902. évi 17975. számú végzése következté-
ben dr. Bruck Armin zombori ügyvéd által
képviselt Schön Antal és Géza bajai cég ja-
vára Erdélyi Márton és Galacz Antal csonoplai
lakosok ellen 200 korona és járulékaik erejéig
1902. évi december hó 5-én foganatosított ki-
elégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2600
koronára becsült következő ingóságok, u. m.:
1 Ruston-téle 8 löerejű magánjáró gőzmozdony
nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-
bíró 1903. évi V. 267/7. számú végzése
folytán eddig összesen 29 korona 04 fillérben
bíróilag már megállapított költségekből hát-
ralkos összeg erejéig Csonoplán a 2 alperes
lakásán leendő eszközésére 1903. évi április
hó 29-ik napjának délelőtti 9 órája határ-
időül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók
oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az
érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c.
107. és 108. §-a értelmében kézpénzfizetés
mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén
beesáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1903. április hó 14-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Jegyzői irodámba

gyakorlott irnokot keresek, aki
egyelőre ideiglenesen lesz al-
kalmazva, de ha beválik, ren-
desen meg lesz választva, mely
esetben részére 1200 korona évi
fizetést biztosítok. Az állás azon-
nal elfoglalható.

Lality, 1903. április 15.

Rákics Miklós,

3-1

községi jegyző.

86. szám ig. 1903.

Hirdetmény.

A gombos—vajszkai ármentesítő
és vizszabályozási társulat részéről köz-
hírré teszem, hogy a társulat tulajdonát
képező, a társulat védtöltése mellett a
gombosi és a vajszkai határban lévő
első gátórház és a zsilipórháznál rak-
tározva lévő 2200 darab jókarban lévő
használt padlódeszka a gombosi gátór-
háznál **1903. évi május hó 5-én,**
a vajszkai zsilipórháznál pedig **más-
nap, ugyan e hó 6-án minden-
kor délelőtt 9 órakor** darabonként
vevők kívánságára kisebb-nagyobb meny-
nyiségben is nyilvános árverésen kész-
pénzfizetés mellett eladatni fog.

Gombos, 1903. április hó 16-án.

Berecz Károly s. k.,
társulati igazgató.

3-1

A jegyzői és anyakönyvi

teendőkben teljesen jártas, szép
írású VI. gymn. osztályt végzett
nőtlen fiatal egyén, kiszolgált ka-
tona, ki a magyar, német, szerb és
tót nyelvet szó- és írásban teljesen
birja, irnoki vagy végrehajtói állást
keres. Szives ajánlatok „Eichardt
Károly Ujverbász” címen kéretnek.

2-1

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára 2 kor. 70 fil. — 1 kis palack ára 1 kor. 36 fil.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer
kemény padló számára.

1 köcsög ára 45 kr.

Fehér „Glasur”-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

1 doboz ára 45 kr.

Mindenkor kaphatók:

8-7

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.